

Asutaja ootused Sihtasutusele Eesti Kunstimuuseum

❖ Sissejuhatus

Riigi kui asutaja ootused Sihtasutusele Eesti Kunstimuuseum (edaspidi *sihtasutus*) tulenevad strateegiast „Eesti 2035“, „Kultuuri arengukavast 2021–2030“, Rahvusvahelise Muuseumide Nõukogu ICOM muuseumide eetikakoodeksist ning muuseumiseadusest. Ootused on kooskõlas sihtasutuse põhikirjaga.

Eesti Vabariik, asutajaõiguste teostajana Kultuuriministeerium, seab sihtasutusele kolm peamist eesmärki:

- tagada riigile kuuluva muuseumikogu pikaajaline säilimine, arendamine, uurimine ning vahendamine;
- järgida sotsiaalse vastutuse põhimõtteid ning head juhtimistava;
- tagada muuseumi jätkusuutlik majandustegevus.

Eesmärgid ja põhimõtted on allpool teemade lõikes lahti kirjutatud. Asutaja ootuste täitmise eest vastutavad sihtasutuse nõukogu ja juhatus. Täitmise seire toimub igal aastal perioodil veebruar–märts, st enne majandusaasta aruande kinnitamist sihtasutuse nõukogus. Asutaja ootusi uuendatakse vajaduse korral.

❖ Riigi osalemise põhjus sihtasutuse asutamisel

Riik asutas 09.06.2016 Sihtasutuse Eesti Kunstimuuseum, et tagada sihtasutuse avaliku funktsiooni täitmine, milleks on Eesti professionaalse kunsti ja väliskunsti ning sellega seotud materjali kogumine, säilitamine, uurimine ning vahendamine hariduslikel, teaduslikel ja elamuslikel eesmärkidel. Riigile kuuluvasse muuseumikogusse, mida sihtasutus kasutab halduslepingu alusel, kuulub väärtuslik osa Eesti kultuuripärandist, mille hoidmine ja arendamine on avalik huvi.

❖ Võtmeindikaatorid¹

SISU:

- 1) külastajate rahulolu;
- 2) uurimisprojektide arv aastas;

FINANTSID:

- 3) majandustegevusest laekuva tulu osakaal kogutulust (v.a investeringutoetused, RKAS, intressitulu);
- 4) lühiajaliste võlgnevuste kattekordaja (käibevarade suhe lühiajalistesse kohustustesse);

ORGANISATSIOON:

- 5) töötajate rahulolu.

❖ Strateegilised valdkondlikud eesmärgid

1. Olla Eesti kunstivaldkonna uurimise ja populariseerimise eestvedaja ning lipulaev nii Eesti inimestele kui ka külalistele, sh tuues rahvusvahelist kunsti Eestisse ja tutvustades Eesti kunsti välismaal. Pakkuda muuseumi külastajale tasakaalustatud programmi keskajast kaasajani.

Tulemusindikaatorid:

- 1.1. Näituste sisuloome
- 1.2. Näituste korraldamine välismaal või välisriikides toimuvatel näitustel osalemine laenude kaudu (ei sihistata)
- 1.3. Rahvusvahelise kunsti toomine Eestisse
- 1.4. Teaduskraadiga töötajate osalus teadusasutuste (ülikoolid, instituudid) koostööprojektides
- 1.5. Teaduspublikatsioonide arv aastas teaduskraadiga töötaja kohta
- 1.6. Muuseumi teadustööd populariseerivate eestikeelsete publikatsioonide arv aastas

2. Hoida kogumispõhimõtted ajakohased ja täiendada muuseumikogu järjepidevalt kogumispõhimõtete alusel.

Tulemusindikaatorid:

- 2.1. Uute museaalide vastavus kehtivatele kogumispõhimõtetele

---

¹ Vt kõigi indikaatorite metoodikat ning baas- ja sihttasemeid lisas 1.

2.2 Muuseumikogu täiendamise otsuste põhjendatus

3. Säilitada muuseumikogu turvalistes ja stabiilsetes tingimustes. Olla oluline kompetentsikeskus kunsti konserveerimisel ja konserveerida kõige olulisem osa Eesti Kunstimuuseumi kogudest.

Tulemusindikaatorid:

- 3.1. Nõuetekohast säilitamist tagava hoidlapinna osakaal hoidlate kogupinnast
- 3.2. Rahuldava füüsilise seisukorraga museaalide osakaal museaalide koguarvust
- 3.3. Näitustegevusega seotud konserveerimistööde arv

4. Võimaldada huvilistele ligipääs muuseumikogule.

Tulemusindikaatorid:

- 4.1. Fotokogu ja teadusliku arhiivi kättesaadavus
- 4.2. Muuseumis kohapeal muuseumikogu ja arhiivi uurijate arv aastas (ei sihistata)
- 4.3. Laenude arv Eestis toimuvatele näitustele aastas (ei sihistata)

5. Pakkuda muuseumi missioonist, kogust ja teemadest lähtuvat unikaalset ja inspireerivat näituseprogrammi ja sellega seotud haridustegevusi kogu elukaare ulatuses. Olla oluline põhjus kunsthuviliste jaoks reisisihtkoha valikul.

Tulemusindikaatorid:

- 5.1. Muuseumi külastajate arv aastas, sh eraldi tasuliste ja tasuta külastajate arv
- 5.2. Haridustegevustes osalejate rahulolu pakutud tegevustega
- 5.3. Aasta jooksul haridustegevustest osa saanud laste ja noorte arv
- 5.4. Aasta jooksul haridustegevustest osa saanud täiskasvanute arv
- 5.5. Välisturistide arv aastas

6. Tagada muuseumikogusse kuuluvate autoriõigustest vabade teoste digikujutiste vabakasutus.

Tulemusindikaatorid:

- 6.1. Autoriõigusest vabadele teostele on MuIS-is määratud õiged litsentsid (st vabakasutus isiklikul ja ärilisel eesmärgil). Erandiks on teosed, mille osas on sõlmitud eksklusiivsuse punkti sisaldavad lepingud rahvusvaheliste fotopankadega.
- 6.2. Muuseumi veebilehel on vabakasutuse kohta asjakohane selgitus (Kui digikujutist ei ole veel tehtud või see pole nii heas kvaliteedis, kui kasutaja vajab, siis digiteerimis- ja administreerimiskulude katteks võib tasu küsida. Lisaks on lubatud küsida administreerimistasu, kui soovitatav digikujutis ei ole MuIS-is kättesaadav.)

7. Hoida muuseumi näitused külastajatele avatud vähemalt kuuel päeval nädalas, sh nädalavahetustel ja üldjuhul ka riigipühadel, ning vähemalt ühes filiaalis iga nädal vähemalt ühel tööpäeval kauem kui kella 18.00-ni.

Tulemusindikaator:

- 7.1. Muuseumi lahtiolekuajad

8. Lähtuda kõigi teenuste pakkumisel ligipääsetavuse ja universaalsisaini põhimõtetest arvestamaks kasutajate vajadustega kogu nende elukaare ulatuses: lapsed, eakad, erivajadusega inimesed, lapsevanemad, ajutise tegevuspiiranguga inimesed, erineva keele- ja kultuuritaustaga inimesed ja kõik teised. Analüüsida teenuseid nn suutlikkussurvest ja kogemuse terviklikkusest lähtudes: st millist võimekust või suutlikkust iga konkreetne teenus kasutajalt igas üksikus kasutusetapis nõuab ning kuidas on võimalik teenust kõigile kasutajasõbralikumaks muuta või alternatiive pakkuda. Suuremaid investeeringuid nõudvate muudatuste puhul koostada tegevuskava.

Tulemusindikaator:

- 8.1. Enesehindamine kõigi teenuste lõikes, tegevuskava koostamine puuduste likvideerimiseks ja selle täitmine.

9. Vähendada muuseumi keskkonnajalajälge.

Tulemusindikaatorid:

- 9.1. Elektri- ja soojusenergia kasutus aastas
- 9.2. Vee kasutus aastas
- 9.3. Jäätmete liigiti kogumine
- 9.4. Keskkonnahoidlike hangete osakaal kõigist hangetest aastas
- 9.5. „Rohelise muuseumi“ ja/või „Rohelise võtme“ märgise saamine/hoidmine

❖ Finantsjuhtimise põhimõtted

Sihtasutuse eesmärk ei ole kasumi teenimine. Samas tuleb tagada, et sihtasutus kasutaks talle eraldatud vahendeid võimalikult kulutõhusalt, sest see aitab kaasa strateegiliste eesmärkide saavutamisele ja tegevuse jätkusuutlikkusele.

1. Tõhusus ja jätkusuutlikkus

- a. majandustegevus peab toimuma ressursisäästlikult;
- b. keskpikas ajahorisondis (4 a) ei tohi kulude kasv (ilma amortisatsioonita) ületada tulude kasvu.

2. Investeeringupoliitika

- a. sihtasutuse põhitegevuse arendusliku iseloomuga investeeringuid tehakse lähtudes nõukogu otsusest ning need kaetakse üldjuhul sihtasutuse majandustegevusest laekunud tulust ja avalikest siseriiklikest ja välisvahendite taotlusvoorudest;
- b. kõik plaanitavad investeeringud peavad olema põhjalikult läbi analüüsitud ning kaasnevad riskid tuvastatud ja arvesse võetud;
- c. arendustegevuste investeeringuotsuste ettevalmistamisel ja alternatiivide analüüsil lähtutakse põhimõttest, et arendusprojekt peab olema jätkusuutlik ja tasuv, st mitte suurendama sihtasutuse püsikulusid määral, mida projekti tulud ei suuda katta;
- d. uute hoonete ehitamisele eelistatakse olemasolevate hoonete (eelkõige mälestiste) renoveerimist.

3. Sihtasutuse eelarve kavandamisel tuleb lähtuda põhimõttest, et riigi toetust kasutatakse esmajärjekorras asutaja ootuste lisas 1 loetletud baasteenuste osutamiseks ja asutaja ootuste dokumendis nimetatud strateegiliste valdkondlike eesmärkide saavutamiseks. Lisateenused on teenused, mille osutamine ei ole sihtasutuse põhitegevus. St et sihtasutus võib, aga ei pea neid pakkuma. Muuseumiseaduse (§ 20 lg 2) kohaselt ei tohi lisateenused takistada põhiülesannete täitmist, need peavad olema isetasuvad (soovituslikult kasumlikud) ning nende osutamise otsesteks kuludeks ei või kasutada riigi tegevustoetust.

❖ Juhtimiskvaliteedi eesmärgid

1. Sihtasutus on töötajaid ja koostööpartnereid väärtustav, paindlik, efektiivselt majandatud kaasaegne organisatsioon, mis rakendab sobivat **juhtimissüsteemi** ja **hindab** regulaarselt selle toimimist. Selleks toimub muu hulgas:
  - a. kord aastas **nõukogu esimehe koostöövestlus** juhatuse liikmega;
  - b. vähemalt kord kahe aasta jooksul **nõukogu liikmete enesehindamine** ning **juhatuse liige annab tagasisidet nõukogu liikmete tööle**².
2. Sihtasutus lähtub andmete töötlemisel ning infosüsteemide pidamisel, kasutamisel ja arendamisel **avaliku sektori infoturbe nõuetest**³ ning **Kultuuriministeeriumi haldusala IKT teenuste korraldamise põhimõtetest**⁴. Tulemusindikaator: küberhügieeni koolituse (digitesti) läbinud töötajate osakaal aastas kõikidest asutuse töötajatest, kellele test saadeti.
3. Juhatuse liikmele **tulemustasu maksmine on seotud mh asutajate ootuste täitmisega** (on sõlmitud tulemusleping või kokkulepe fikseeritud muul moel).

² Vt korraldamise metoodika lisas 1.

³ <https://eits.ria.ee/>

⁴ Heaks kiidetud Kultuuriministeeriumi IT nõukogu 31.10.2022 koosolekul.